

A KORSZERŰ KIHALLGATÁSI INTERJÚTECHNIKÁK ISMERETE AZ ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG KÖZPONTI ÉS TERÜLETI NYOMOZÓ SZERVEI ÁLLOMÁNYÁNAK KÖRÉBEN¹

1. A kihallgatási technikák korszerű újításainak megjelenése és szükségszerűsége

Az életért folyó harcban a javak elosztásában, a hosszú távon megtérülő kollektivista és altruisztikus magatartásokon túl, rövid távon megnő azok fennmaradási esélye, akik egoisztikus módon normaszegők és pl. éhínség idején egy zárt törzsi szervezetben átverik a többieket, elrejtve mások elől az életet mentő javakat. De azok fennmaradási esélye is megnő, akik rájönnek, melyik rejtegető hazudik, s elvehetik tőlük az életet jelentő ételmet. Azonban minél ügyesebbek leszünk a hazugok leleplezésében, - hogy maradjunk² jelen esetünkben a példaként szolgáló törzsnél - azok egyre furmányosabb hazugságokat találnak ki, hogy elrejtsek az élelem forrásokat és biztosítsák saját túlélési esélyeiket. És minél agyafúrtabbak az újabb és újabb mesék, annál kifinomultabb módszerek lesznek szükségesek, hogy lerántsák róluk a leplet. Ennek az evolúciós folyamatnak napjainkban is percről percre tanúit lehetünk. Elég, ha csak a minduntalan áthatolhatatlannak hitt, de mégis áthatolható internetes tűzfalaink könnyen semlegesített védelmére gondolunk, melyen naponta több tucatszor, még ha csak kéréstlen reklám és ajánlás érkezne, de alattomos módon igyekeznek megszerezni a legszemélyesebb adatainkat és féltett kódjainkat, melyek sokszor meglévő egzisztenciáink biztosítékai. Így könnyen beláthatjuk, hogy hiába vétezzük fel magunkat a legkülönfélébb spam szűrőkkel, a terjesztők és a vadászok mindig egy lépéssel a védelmi, és gyakran kettővel a felderítési rendszerek előtt járnak³.

Nincs ez másképpen a bűnüldözés területén sem. Mint ahogy az egyre kifinomultabb elkövetési módszerek is szélesebb skálát és színesebbnél színesebb palettát mutatnak, úgy a nyomozati és felderítési munkának is lépést kell tartani a bűnözői eszköztár technikai fejlődésével. A legújabb technológiai vívmányok alkalmazásán túl meg kell tanulnia olvasnia a nyomozás során az elkövetők és tanúk által ki nem mondott gondolatokból, észre kell vennie a tudattalan mozdulatokat és be kell tudni látnia az elejtett szavak mögé. Végezetül az ott létrejött réseken az ügy mélyebb és rejtettebb összefüggéseibe hatolva: „De hogyan?” - kérdezhetjük.

Így a kriminalisztika ezen kihívásokra adott válaszai, részben taktikai és technikai módszerek átalakításával és fejlesztésével történik meg, többek között a kihallgatástechnikai újítások mindennapi gyakorlatba történő bevezetésén keresztül. Nyilvánvaló, hogy a gyakorlati alkalmazások esetlegesen az elméleti vagy laboratóriumi kereteket felülírják és nem a teljes egészében kidolgozott módszer fog beépülni a hétköznapi nyomozati munkába.

¹ A kutatás a Belügyi Tudományos Tanács pályázati keretén belül valósult meg. A teljes tanulmány tanulmánya a Belügyi Tudományos Tanácsának került leadásra 2020 évben. Terjedelmi korlátozások miatt e helyütt csak részeredmények kerülnek bemutatásra.

² Pamela Meyer: Verj át, ha tudsz. Század kiadó, Budapest, 2014. 36. o.

³ Uo. 37. o.

Egyes elemek meghatározóvá válva segítik a felderítést és a hiteles, az objektív körülményekkel leginkább összevágó vallomás megszerzését. Hiszen, ahogy ezt a tapasztalatból jól tudjuk, a nyomozóknak nemcsak az elkövetőkkel szemben vívott harcban kell győzedelmeskedniük, hanem egy másik nagy ellenféllel - az idővel is, mely homályba taszítja és áthatolhatatlan ólomsúlyú leplekkel fedi le az emlékeket és ismereteket.

A kihallgatás a leggyakoribb és a legjelentősebb nyomozási cselekmény, amely a bűncselekmények felderítése során a személyi jellegű bizonyítékok megszerzését szolgálja. Ezen bizonyítékok megszerzésében pedig a kihallgatott személy (gyanúsított, sértett, tanú) bűncselekményről szerzett tudomása nyújt segítséget⁴. Ma már a világban speciális nyomozástechnikai, kihallgatástechnikai háttérrendszer nélkül szinte elképzelhetetlen egy korszerű és eredményes bűnügyi rendszer, melynek ne lenne komoly tapasztalattal rendelkező munkatársakból álló belső és külső szakmai szervezeti támogatottsága. Ez nem csak a szerző álláspontja, hanem mint azt láthatjuk, a vizsgálatban résztvevők egyöntetű véleménye is.

Számtalan kérdés és kihallgatástechnika létezik⁵ és vélhetően ezek szakmai vezetői és az abban dolgozó szakemberek is hasonló szakmai karriert tudnak maguk mögött, melyek közül kontinensenként vagy akár államonként is mást-mást preferálnak. Ennek során vannak egyszerűbb, gyorsan kivitelezhetőek, mint pl. a SAI, vagy bonyolult elméleti és gyakorlati képzéseket igénylő speciális technikák, mint pl. a Reid módszer⁶ vagy Kognitív interjú.⁷ Mindegyik hasonló célt, a lehető legpontosabb információszerezést szolgálja a nyomozás hatékonyságának növelése árán.

A tanulmányban bemutatott kutatás elsődleges célja az, hogy önkitöltő kérdőíven keresztül, feltérképezze és bemutassa a mai magyar rendőrség nyomozó állományának korszerű kihallgatástechnikai – lélektani – szakmai ismereteit. A téma aktualitását az adja, hogy több, mint ötven év telt el, e téma zászlós hajójának, Kertész Imre alapművének megjelenése óta⁸.

2. Kutatói kérdések és hipotézisek a korszerű kihallgatási interjútechnikák ismeretére

A bevezetőben feltett átfogó kérdést igyekeztünk a kutatásban lebontva differenciáltan megfogalmazni, úgy, hogy ahhoz a pszichológiai mérés útján a skálázásos

⁴ Tremmel Flórián – Fenyvesi Csaba – Herke Csongor: Kriminálisztika. Dialóg Campus Kiadó. Budapest-Pécs, 2005. 338. o.

⁵ Jelen tanulmánynak nem célja, hogy a kihallgatástechnikákat bemutassa, de megemlíti azokat a technikákat, melyek a felmérésben bemutatásra és vizsgálatra kerültek, melyek a következők:

- Befolyásolás, meggyőzés érzelmi és racionális modellje,
- Taktikai blöff technikája,
- Kognitív interjú technika,
- Reid módszer,
- Asszociációs módszer,
- Reprodukciós módszer,
- SUE technika (Strategic Use of Evidence - bizonyíték alapú kihallgatási technika)
- NICHD technika (National Institutes of Child Health and Human Development)
- SAI (Self Administered Interview – Önkitöltő kérdőív felvétele a tanúkkal)
- PEACE modell (Preparation and Planning, Explain, Account, Closure, Evaluate)

⁶ Récesei Mihály: A REID Módszer alkalmazása a gyanúsított kihallgatásakor. Szakmai Szemle, 2007/1. 105-120.o.

⁷ Ibolya Tibor: kihallgatási Taktika a kihallgatásban. <http://ibolyatibor.atw.hu/Sajat/3.pdf> (Letöltés ideje: 2021.08.06.)

⁸ Kertész Imre: A kihallgatási taktika lélektani alapjai. KJK. Budapest, 1965

eljárással, a leíró statisztika módszerével megválaszolható állításokat lehessen szerkeszteni. Számátalan kérdés született, melyeket csoportosítottunk, s melyek közül jelen tanulmányban csak néhányat tudunk közzé tenni. Így pl.

- Milyen mértékben tartják szükségesnek a rendőrök a speciális kihallgatástechnikai ismereteket?
- Milyen mértékben ismerik és használják a rendőrök a kérdőívben felsorolt 11 különböző módszert (például: PEACE modell, SAI, Reid módszer stb.)?
- Van-e különbség a különböző régiók, különböző korcsoportok és különböző végzettségű rendőrök között a módszerek ismeretségében és a kihallgatás-kikérdezés technikájának ismeretében.

Hipotéziseink így hangzottak:

Hipotézis 1: Az alapkérdéshez kapcsolódva vizsgáltuk azt, hogy az iskolai végzettség és a személyes kompetencia fejlesztése milyen szerepet játszik az aktuális technikai képzettségben. Ugyanis magasabb iskolai végzettséggel magasabb szintű kihallgatástechnikai ismereteket várnánk el, mind a módszerek ismeretének palettájában, mint a kihallgatás-kikérdezés eljárásának ismeretében.

Hipotézis 2: Választ kerestünk arra, hogy van-e különbség az országon belül centrális – perifériális tengelyen, azaz a központi és területi szervek – örs, kapitányság, főkapitányság – állományának ismeretei között, ugyanis feltételezéseink alapján a centrális szervezetek ismeretei magasabb szintűek (vagyis jobban ismerik a különböző módszereket, és a kihallgatás-kikérdezés eljárását).

Hipotézis 3: Ugyanezt a kérdést néztük meg regionális szinten is. Feltételezéseink szerint nem szabadna különbséget tapasztalni a különböző régiók között. Hiszen az nem csak a módszerek ismeretének különbségében, hanem a bűnügyi statisztikai eredményességben is megjelenne.

Hipotézis 4: E hipotézis azt vizsgálja, hogy az életkor és a rendőrségen eltöltött idő szerepet játszik-e az ismeretek minőségében. Feltételezéseink szerint mind az életkor, mind a rendőrségnél eltöltött évek pozitívan korrelál a különböző módszerek magasabb szintű ismeretével, és a kihallgatás-kikérdezés technikájának magasabb szintű elsajátításával.

3. A vizsgálati módszer

A fentiek megválaszolására, e célból külön, a vizsgálatra szerkesztettünk egy, az ORFK által ellenőrzött speciális elektronikus kérdőívet, melyben nem a vizsgálatban résztvevők krimináltaktikai és büntetőjogi gyakorlati valamint elméleti ismeretei voltak fókuszban, hanem azok eredményességét növelő kihallgatástechnikai jártasságok és ismeretek.⁹

A válaszadások során különféle skálákat alkalmaztunk úgy, mint az egyszerű, illetve többszörös feleletválasztást, jelölő négyzetrácsot, Likert skálát, rangsorolást.

⁹ Lásd melléklet, illetve az elérhető linket <https://forms.gle/3KRvxuWVZ8CuQVAY8> (Letöltés ideje: 2021.08.23.)

Annak érdekében, hogy „tiszta képet” kapjunk a résztvevőkről, nem akartunk és nem is lehetett semmilyen nyomást gyakorolni a részvételi kötelezettség és a válaszaikat illetően. A kutatásban a részvétel teljesen önkéntes alapon történt és anonim módon zajlott. A kitöltők bármikor abbahagyhatták a kérdőív kitöltését, bármiféle következmény, illetve ennek rögzítése nélkül. A kérdéseket illetően az esszenciákra voltunk kíváncsiak.

4. Kutatási minta

Az országos állományt hat régióra különítettük el, melynek alapján a területi megoszlás és a vizsgálatban résztvevők aránya a következők szerint differenciálódott.

1. BRFK 21,05%
2. Észak-Dunántúl (Fejér, Veszprém, Komárom-Esztergom, Győr-Moson-Sopron, Vas megye) 11,32%
3. Dél-Dunántúl (Tolna, Baranya, Somogy, Zala megye) 11,58%
4. Alföld 1. (Pest, Bács-Kiskun, Szolnok, Csongrád megye) 25,00%
5. Alföld 2. (Békés, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar megye) 17,37%
6. Észak Magyarország (Heves, Nógrád, Borsod-Abaúj-Zemplén megye) 13,68%

384 fő vett részt a vizsgálatban, akik közül négy fő nem értett egyet annak céljával, de ennek ellenére a tesztet kitöltötték, azonban a vizsgálatban az általuk közölt adatokat nem használtuk fel. A régiók megoszlását fent jeleztük. Ezen belül a központi (főkapitányság) és területi (kapitányság, rendőrőrs) szervek eloszlása 50,05:49,95, közel azonos volt. A szakirány szerint megoszlás úgy alakult, hogy 91,03% bűnügyi (7,39 életellenes, 13,72 vagyonellenes, 69,92 „vegyes”), 2,37 közlekedésrendészet, 0,79 határrendészet, 5,08 egyéb. Az életkori megoszlás az alábbiak szerint alakult, 20-30 éves 8, 95%, 30-40 éves 26, 32%, 40-45 éves 22,63%, 45-50 éves 21,84%, 50 év felett 20,25%. Míg a területi és életkori eloszlás nagyjából kiegyenlített, addig a képzettségben kapott adatok felülreprezentáltak. Ezt támasztja alá az, hogy a kutatásban a diplomával rendelkezők aránya 296 fő (a résztvevők 78%-a), mely jóval meghaladja az állomány általános reprezentatív mintáját, s ezen belül is 32% két diplomát is magának tudhat. A magas diplomás részvétel mögött egyértelműen kompetenciát érintő motivációs faktorok állnak.

5. Az eredmények

A kérdések megválaszolásához most is használjuk a mintaelemzésnél alkalmazott leíró statisztikai szintet. Ezt követően a komplexebb belső összefüggések megvilágítása érdekében a társadalomtudományokban elfogadott 0,05%-os szignifikancia szint mellett különböző matematikai statisztikai eljárásokat (például: két mintás T próbát, egy szempontú és több szempontú varianciaanalízist, Chi²próbát, korrelációs mátrixot, regresszió analízist) alkalmaztunk az eredmények érvényességének elbírálására és alátámasztására.

5.1. Milyen mértékben tartják szükségesnek a rendőrök a speciális kihallgatástechnikai ismereteket?

Legelőször is arra voltunk kíváncsiak, hogy az állomány valójában mennyire tartja fontosnak a speciális kihallgatástechnikai ismereteket az eredményes feltárás érdekében. Az eredmények számba vételezése során szinte vitán felül áll, hogy egységesen kiemeltnek

tartotta a kérdést szinte majdnem mindenki (353 fő, 93%), aki a kutatásban válaszolt, hogy „speciális kérdezői és interjútechnikák, valamint a pszichológiai jelenségek ismerete okán szükségesnek tartja a speciális technikai ismereteket a kihallgatásban”.

A vizsgálati eredmények egyik sarokkövének tartjuk ezt az eredményt. Ebből kiindulva azt gondoljuk, figyelembe véve az állomány ismeretének e témában mutatott szintjét, az állománynak a kérdéshez való pozitív hozzáállását s az e témakörben megjelenített kompetencia vélelmezését, hogy e téren tartandó képzések kiemelt figyelmet, maximális pozitív hozzáállást mutatnának széles körben. Nem utolsó sorban, hogy ezzel milyen szinten lehetne emelni a hatékonyságot és az eredményességet. Ugyanakkor igazolni látszik a beszámoló bevezető részében megfogalmazott felvetés, hogy ténylegesen csak azok kapcsolódtak be, akik a téma iránt elkötelezettek és „hisznek” benne.

5.2. Milyen mértékben ismerik és használják a rendőrök a kérdőívben felsorolt 11 különböző módszert?

Az alábbi táblázat bemutatja az általunk felvázolt lehetséges ismert módszereket, melyet ezen túlmenően szabadon ki is lehetett egészíteni, s azt, hogy a válaszadók milyen fokú ismeretséget mutattak különféle technikák körében. A válaszok a Likert skála formájában voltak megadhatók a következők szerint:

- 1) nem olvastam és nem hallottam róla,
- 2) valamelyest ismerem, valamit hallottam és olvastam róla
- 3) képzést kaptam róla, de nem tudnám alkalmazni
- 4) képzést kaptam róla és tudnám is alkalmazni

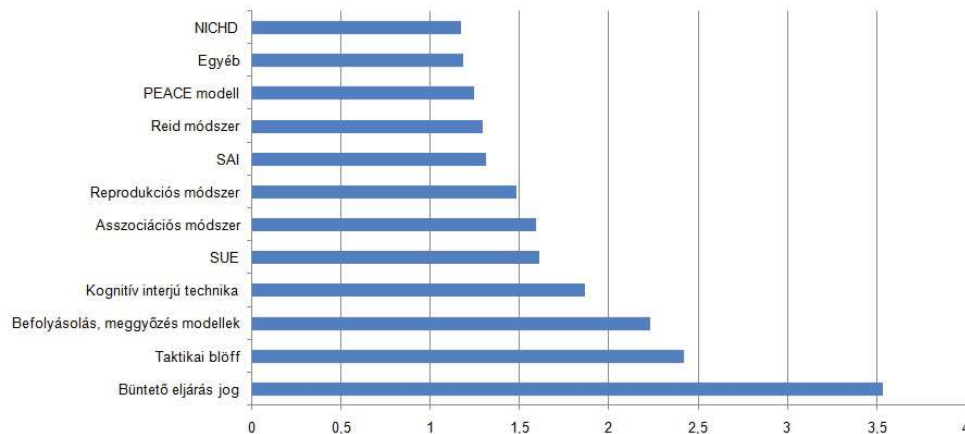
Különböző kihallgatás technikák ismeretsége		
Módszer	Ismeretség Átlag	Szórás
1. A Büntető eljárás jog gyakorlata	3,53	0,928
2. Befolyásolás, meggyőzés érzelmi és racionális modellje	2,23	1,015
3. Taktikai blöff technikája	2,42	1,02
4. Kognitív interjú technika	1,86	0,953
5. Reid módszer	1,29	0,642
6. PEACE modell (Preparation and Planning, Explain, Account, Closure, Evaluate)	1,24	0,561
7. Asszociációs módszer	1,59	0,868
8. Reprodukciós módszer	1,48	0,833
9. SAI (Self Administered Interview – Önkitöltő kérdőív felvétele a tanúkkal)	1,31	0,696
10. SUE technika (bizonyíték alapú kihallgatási technika esetén a kérdéseket a bizonyítékok alapján teszik fel)	1,61	0,983
11. NICHD technika (National Institutes of Child Health and Human Development)	1,17	0,508
12. Egyéb-	1,18	0,61

1. táblázat: a különböző kihallgatás technikák ismeretsége

Az eredmények azt mutatják, hogy a büntetőeljárás joggyakorlata által szabályozott és megkívánt formai és tartalmi elemek alkalmazása, mint a kihallgatás

meghatározó jogi és törvényességi kerete, valamint fundamentuma nem jelent gondot az állománynak. Mondhatni ez teljesen természetes, erre vonatkozóan megfelelő és jól alkalmazható képzést kaptak, ami a mindennapi rutint is képezi.

Az alábbi 1. ábra szemlélteti, a tájékozottsági kettes küszöbértéket, ami jelzi, hogy az alapszabályozott - büntetőeljárás joggyakorlata által szabályozott és megkívánt formai és tartalmi elemek - más „fegyvernemet” is tud-e választani a kihallgatás repertoárjából a kihallgató. Sajnos ugyanakkor csak két technika éri el ezt az értéket az állomány körében - ez a *Befolyásolás meggyőzés érzelmi és racionális modellje* és a *Taktikai blöff technikája*. A kapott eredményeknél már csak az meglepőbb, hogy ha figyelembe vesszük a szórás értékeket, akkor láthatjuk, hogy jelentős számban születtek olyan válaszok, ahol erre külön képzést is kap az állomány.

1. sz. ábra: az általános módszerismeretségről

5. 3. Van-e különbség a különböző régiók, különböző korcsoportok és különböző végzettségű rendőrök között a módszerek ismeretségében¹⁰

Sok vonatkozásban nincs különbség (pl. hogy ki hol és hány évet töltött el a rendőrségnél s azt milyen beosztásban tette vagy milyen életkorban és milyen végzettséggel rendelkezik, és ennek függvényében, hogy ismeri a különböző kihallgatástechnikákat). Összességében ugyanakkor a meglepő eredmény született, mégpedig az, hogy aki az önképzés útján elmélyült és „A1”¹¹ attitűddel, azaz „Pozitív ön és szervezeti érték,

¹⁰ Módszerismeretség változó: A 11 módszerre adott válasz összege (Mennyire ismeri az adott módszert?; 1 – 4 Likert skála) Átlag: 19,74 SD: 6,2, Regressziós modell a módszerismeretségre: Független változó: Módszerismeretség, Független változó: a rendőrségnél eltöltött évek; Tesztpontszám; Nyílt-zárt arány; Ismeretszármazás; Önképzés; Végzettség; Beosztás; Attitűd1; Attitűd2; Attitűd3; Modell: F=6,339; df= 379; p<0,05, R² = 0,147 (14,7%-a magyarázva a varianciának) Szignifikáns változó: Önképzés (béta: 0,345); az jobban ismeri ezeket a módszereket Attitűd1 (béta: 0,114) (határeset: végzettség; béta: 0,089)

¹¹ A vizsgálat részét képezte egy a kihallgatással és szervezettel kapcsolatos attitűd kutatás is. Ennek során három attitűdöt lehetett elkülöníteni, amelyek a következők:

A1: „Pozitív ön és szervezeti érték, személyes és szakmai presztízzsel”

A2: „Kibábrándult – burn out – frusztrált állapot”

A3: „Az egyéni és rendszer szintű fejlesztési igény”

személyes és szakmai presztízzsel” rendelkezik, az jobban és mélyebben, akár alkalmazás szintjén is ismeri a korszerű kihallgatás új vívmányainak hatékony elemeit.

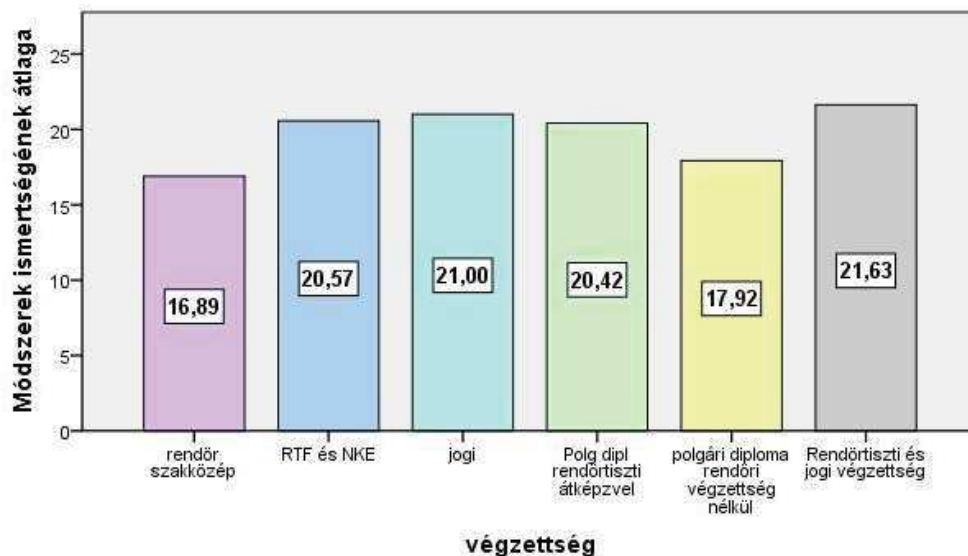
Az értékek valójában azt jelzik, hogy a büntetőeljárás joggyakorlata által megkívánt kihallgatási protokoll egyéb más módszerekkel történő technikai „finomhangolása” nem, vagy csak alig történik meg. Kivételt ez alól csak azok képeznek, akik komoly hangsúlyt fektetnek saját önképzésükre és az attitűd vizsgálatban kimutatott 1. Attitűddel, „pozitív ön és szervezeti attitűddel és személyes és szakmai presztízzsel” rendelkeznek. Az eredmények alapján elmondható, hogy a törvény által előírt és megkövetelt bevett garanciális jogi gyakorlaton túlmenően, ugyanakkor tulajdonképpen sajnos nem rendelkezik az állomány olyan plusz érdembeli kihallgatási képzettséggel, mely az általános hétköznapi, populáris tájékozottságon túlmutatna. Még akkor is, ha erre komoly oktatási és képzési törekvések történtek, pl. e tanulmány írásával egyidőben van kidolgozás alatt az Országos Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Főigazgatóság szakmai vezetése mellett a NICHHD kihallgatási interjú technika¹² képzési könyve.

E téren a mai joggyakorlatban a némileg vitatott és kontraindikált technika, illetve stratégia van még – talán régi beidegzésből vagy szokásból eredően – az ismertség, illetve az érdeklődés valamint az alkalmazás középpontjában, a csapda holdudvarába tartozó taktikai blöff, ami a kihallgatott személy megtévesztésén alapuló látszatkeltés. Lényege olyan bizonytalan, vagy ellenőrizhetetlen tényen alapuló látszat keltése, mely részben fikció, s melyből a gyanúsított tévesen következtet, s ezzel eddig nem ismert bizonyíték szolgáltatásra ösztönözzük.¹³

Végezetül az utolsó kérdés mentén az iskolai végzettség tekintetében viszont más és nem meglepő helyzet tárulkozott elénk, melyet az alábbi diagramm szemléltet. A diplomások (átlag: 20,53) szignifikánsabban mélyebben ismerik a módszereket, mint a rendőrszakközépiskolát végzettek (átlag: 16,89) ($t=-5,812$; $df=178$; $p<0,05$). Ebből is kiemelkedik a két diplomával (RTF és ÁJK) rendelkezők tájékozottsága és *negatív irányba* „kilóg” a polgári diploma rendőri végzettség nélkül.

¹² Traumatizált gyermekek kihallgatás technikája, ORFK 2021. Oktatási segédanyag a rendőrség büntügyi állományára részére, NICHHD Protokoll 2017: Ellie Ball, Joseph Ball and David La Rooy The National Institute of Child Health and Human Development

¹³ Forrás: <http://midra.uni-miskolc.hu/document/25579/20840.pdf> (Letöltés ideje: 2021.08.23.)

2. sz. ábra: Az iskolai végzettség a módszerismeretre vonatkozóan

A rendőr szakközépiskolát végzetek csoportja (első oszlop 11. ábrán) csupán a polgári diploma rendőri végzettség nélkül” csoporttól (5. oszlop) nem különbözik, a másik négy csoporttól viszont szignifikánsan eltér. Ez azt jelenti, hogy az ő kihallgatástechnikai ismereteik lényegesen alacsonyabb szintűek. Tehát kevesebb módszert ismernek, és ha ismerik is valamelyiket, nem, vagy csak igen csekély mértékben tudják azt alkalmazni.

5. Összegzés a hipotézisek vizsgálata

Hipotézis 1: Az elvégzett vizsgálatok egyértelműen alátámasztják, hogy a módszerismeret vonatkozásában különbség van az iskolai végzettség tekintetében. E szerint azok, akik a rendőri - nyomozói - pályára csak rendőrszakközépiskolai, illetve polgári diplomával érkeznek a kihallgatástechnikai ismeretek vonatkozásában alacsonyabb szintet mutatnak. Így hipotézisünk beigazolódott, mely szerint magasabb iskolai végzettséggel magasabb szintű kihallgatástechnikai ismeret jár.

Hipotézis 2: Nincs különbség a centrális és perifériális tengelyen a technikai ismeret vonatkozásban. Tehát elvárásunk nem igazolódott be e kérdésben, mert nem ismerik jobban a különböző módszereket a rendőrség központi szerveinél dolgozók.

Hipotézis 3: Nincs különbség a különböző régiók között a technikai ismeretség vonatkozásban. Tehát elvárásunk beigazolódott e kérdésben, mert nem ismerik rosszabbul vagy jobban a különböző módszereket az ország különböző régióiban dolgozó kollégák.

Hipotézis 4: Elvárásunk a rendőrségnél eltöltött évek és az életkor vonatkozásában részben beigazolódott, ami azt jelenti, hogy a 20-40 évesekhez képest a +45 évesek jobban ismerik a kihallgatás és kikérdezés közti különbségeket jelen kérdéscsoportban feltett szempontok szerint. Ugyanakkor a különféle kihallgatási módszerek ismertségére vonatkozóan az életkor szerint nincs különbség.

Hipotézis 5: Vizsgáltuk, hogy milyen együtt járásek vannak a kihallgatás technikai ismeretek és az ezzel kapcsolatos attitűdök között, azaz jobban képzett-e az, aki fontosnak tartja az új ismeretek alkalmazását azzal szemben, aki megelégedett ismereteinek aktuális szintjével. Tehát van-e pozitív korreláció az létrehozott attitűdskála és a fentebb említett módszerismeret, illetve kihallgatás-kikérdezési ismeretek között.

A kialakított kérdéscsoportok mentén A1 - A pozitív ön és szervezeti érték, személyes és szakmai presztízis, pozitív attitűddel és önképzési motivációval rendelkeznek szignifikánsan jobb ismereteket mutatnak a különféle módszerek vonatkozásában.

Végezetül reméljük, hogy munkánk hasznosítható tudományos eredményei a gyakorlati területen megfelelő táptalajt találnak.